

اثربخشی بسته آموزشی انگیزشی-دلبستگی به مدرسه بر پرخاشگری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان

اعظم رجایی

دکتری روانشناسی تربیتی، پرسنل آموزش و پرورش میناب و مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)
Azamrajaei798@gmail.com

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، اثربخشی بسته آموزشی انگیزشی-دلبستگی به مدرسه بر پرخاشگری و عملکرد تحصیلی دانش آموزان بود. این پژوهش از نوع نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون، پس آزمون با گروه گواه و پیگیری ۳ ماهه بود. جامعه آماری پژوهش را دانش آموزان دختر پایه دهم شهر اصفهان در سال تحصیلی ۹۹-۱۳۹۸ تشکیل دادند. برای انتخاب نمونه به روش نمونه گیری در دسترس ۳۶ نفر که حاضر به شرکت در مطالعه شدند، به تصادف در دو گروه (۱۸ نفری) آزمایش و گواه قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه پرخاشگری اهواز زاهدی فر، نجاریان و شکرکن (۱۳۷۹) و پرسشنامه عملکرد تحصیلی فام و تیلور (۱۹۹۹) بود. داده ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS نسخه ۲۵ و تحلیل کوواریانس تحلیل شدند. سطح معناداری آزمون ها در این مطالعه برابر با ۰/۰۵ در نظر گرفته شد. در متغیر پرخاشگری و عملکرد تحصیلی به ترتیب، اثر گروه ۰/۶۵۱ و ۰/۷۳۲، ناشی از تغییرات گروهی، اثر اصلی زمان ۰/۷۳۰ و ۰/۹۳۱ ناشی از مراحل پژوهش و اثر متقابل گروه و زمان ۰/۸۱۲ و ۰/۹۵۱، در سطح $p < 0/05$ معنادار بود. کاهش پرخاشگری در دانش آموزان، با آموزش بسته انگیزشی-دلبستگی به مدرسه میسر است و به دنبال آن، عملکرد تحصیلی دانش آموزان را می توان بهبود بخشید.

کلید واژه ها: انگیزشی-دلبستگی به مدرسه، پرخاشگری، عملکرد تحصیلی.

۱- مقدمه

نوجوانان با ورود به مقاطع تحصیلی بالاتر، رفتارهای متفاوتی به خود می گیرند، تمرکز آن ها روی رفتارهای منفی در محیط های مدرسه، نشان دهنده تغییر دیدگاه ها از جنبه های مثبت به منفی هایی است که پرخاشگری را پیش بینی می کند (ازبیلن، ارنال و ازکان^۱، ۲۰۱۸). پرخاشگری یا نمود بیرونی خشم که هدف اولیه و زیربنایی آن آسیب زدن به صورت فیزیکی یا روانی به فرد دیگر است (اونوکوفور^۲، ۲۰۱۳)، یکی از مشکلات اساسی دوران کودکی و نوجوانی است که با پیامدهای جدی برای سلامت روان برای قربانیان پرخاشگری و فرد پرخاشگر همراه است (هاشمی، کارشکی، طاطاری و حسینی، ۱۳۹۳)؛ عوامل خطر ساز مختلفی از جمله حمل سلاح، روابط اجتماعی ضعیف، طرد اجتماعی، افکار خودکشی، مشکلات مدرسه، سلامت جسمی و هیجانی (کاتیک^۳، ۲۰۱۸)، مشاجره، عدم تبعیت، قلدری، تخریب اموال مدرسه، فریاد و عصبانیت در پیش بینی ارتکاب خشونت وجود دارند که این رفتارهای تهاجمی دانش آموزان را می توان در زمینه های خانوادگی، جامعه، مدرسه و سیستم های ارزشی دانش آموزان جستجو کرد (فایسو^۴، ۲۰۱۹). وجود افراد پرخاشگر و رفتار پرخاشگری باید به عنوان زنگ خطری در نظر گرفته شود که به نوبه خود می تواند کاهش عملکرد تحصیلی و پیامدهای منفی تحصیلی بیشماری را در مدرسه برای فرد پرخاشگر و دیگران به همراه داشته باشد. عملکرد تحصیلی را می توان مهم ترین شاخص

^۱. Özbilen, Eranıl & Özcan

^۲. Onukwufor

^۳. Katic

^۴. Fayso